

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

HGK priopćenje

Split, 27. rujna 2023.

Promocije i rasprave prvog dana 6. Mediteranskog festivala knjige

Nakon svečanog otvaranja i panela o Zakonu o hrvatskom jeziku, u srijedu 27. rujna, u organizaciji udruge *SpLitera* i crnogorskog književnog portala *Fokalizator*, uz moderiranje **Edija Matića** i **Vladimira Vojnovića** nastupili su autori iz Crne gore **Jelena Nelević**, **Tijana Radulović**, **Boris Đurović** i **Andrija Radović**.

Kako je na početku rekao Matić, splitska udruga kojoj je na čelu s Fokalizatorom ima plodnu suradnju na predstavljanju mediteranskih kultura. Vladimir Vojnović je predstavljajući rad Fokalizatora rekao da mu je cilj promocija i afirmacija crnogorske književnosti, ali i književnosti susjednih Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine. Kao sljedeći veliki projekt naveo je sudjelovanje na književnom sajmu u Leipzigu na kojem je Crna Gora dosad bila loše predstavljena.

"Zato smo i krenuli u zajedničku priču sa SpLiterom, koja promovira i mapira Mediteran. U Leipzigu su shvatili ozbiljnost našeg projekta i našu želju promocije književnosti s ovih prostora", rekao je Vojnović.

Predstavljajući četvero autora koji su došli u Split, Vojnović je rekao da ih povezuje *generacijska* bliskost, jer su dio zamaha nove generacije crnogorske književnosti. Oni su, rekao je, nasljednici generacije Andreja Nikolaidisa, Balše Brkovića i drugih koji su davali sliku vremena devedesetih godina.

"Ovi autori slijede tu liniju jer nisu opterećeni nacionalističkim, epskim diskursom, i ne nose na nogama teret prošlosti", rekao je Vojnović.

U nastavku su svo četvero autora, kratko se predstavljajući, čitali svoje stihove, objavljujane ili u Fokalizatoru ili u zbirkama koje su izdali posljednjih godina.

Sljedeća u programu bila je promocija nove knjige **Ivice Jakšića Čokrića Puka** *Sto godina trudnoće*, ili - kako je rekao ovaj brački autor - djela jednog od njegovih alterega pod inicijalima **I.J.Č.P.**

"Drugi moj alterego **Idiot** obratio mi se pismom da spasim čovječanstvo od propasti koju donosi turizam, posebno turizam u Bolu", rekao je na početku promocije koju je vodila prevoditeljica i pjesnikinja **Katja Grcić**.

Puko je odmah na početku kazao da ništa uspješnog ne može napraviti sam, nego uz pomoć Boga, anđela i dobrih vila. Knjigu *Sto godina trudnoće* napisao je u vrijeme korone 2020., nakon što je - kako kaže - možda bio nulti pacijent u Hrvatskoj jer je 2019. proveo 21

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

dan u bolnici. Iz vremena COVID-a potječe i priča *Ljubav u vrijeme korone na otoku Braču*, o poznatom slučaju pacijenta s bogatim bankovnim računom.

No, kao i obično, glavna Pukotova tema je turizam na Braču star stotinu godina. U njegovom romanu inspiriranom slavim romanom **G.G. Marqueza** Bol je Macondo, a umjesto leda kao atrakcije kod Marqueza, glavna atrakcija u Bolu bilo je dotad nešto neviđeno - turistički apartman Ante Bedevije, lika kroz kojeg progovaraju brojni turistički djelatnici Bola kroz autentične, ponekad urnebesne citate iz njihovih izjava.

"Svima nama je interes da ne bude uništen ni Split, ni Bol, ni Zagreb, ni Beograd, ni New York ni Moskva. Zato pozivam svih da se zdušno molimo protiv turizma. To nije borba protiv turista, jer bez njih bi Bol bio polupismeno selo na polupisrenom otoku u polupisrenoj Dalmaciji. Oni donose razmjenu i to je fantastično. Ali to se događa u turizmu koji je poguban", kaže I.J.Č.P.

Za kraj, Puko je pročitao iz romana svoje "turističke litanije", uz pomoć publike koja se priključila toj svojevrsnoj molitvi "čovjeku kao ključu uspjeha u turizmu", "maloj zemlji za veliki odmor", apartmanima, "Hrvatskoj raju na zemlji", turističkim burzama, prvoklasnim destinacijama, turističkim ambasadorima, 15 posto većem broju noćenja...

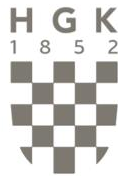
Prvi dan okončan je susretom s doajenom nakladništva **Ivana Čolovića** i njegovom popularnom *Bibliotekom XX. vek*, koja neprekidno djeluje od 1971. i dosad je izdala stotine knjiga, najviše iz društvenih znanosti. Uz uglednog srpskog izdavača govorili su povjesničarka **Dubravka Stojanović** i **Kruno Lokotar**.

Kako je rekao Čolović, na počecima ove biblioteke nije bilo precizne vizije, a opstala je sva ova desetljeća "jer se nisam nikad posebno trudio", odnosno nije radio kompromise da bi XX. vek i dalje postojao.

"Uvijek sam bio spreman odustati, i samo zbog toga je biblioteka opstala", rekao je, podsjećajući da je u početku izdavao knjige o teoriji kulture i obrazovanja, pa se - kako kaže - čitajući knjige iz biblioteke - "permanentno obrazuje". Kasnije su došle i druge teme iz filozofije i drugih društvenih znanosti.

Dubravka Stojanović je u ovoj biblioteci zapravo objavila dvije knjige koje govore baš o toj nakladi, iznoseći svojevrsne "priloge za političku biografiju" Biblioteke XX. vek. Kroz povijest te biblioteke sam Čolović je prolazio kroz različite političke probleme, još od osamdesetih godina, pa preko antiratne pozicije u devedesetima, do današnjeg čuvanja prostora slobode s objavljivanjem djela autora iz svih bivših jugoslavenskih republika. Dapače, biblioteka je danas na sajmovima prisutnija u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini ili Sloveniji nego u Srbiji. Kroz sva desetljeća postojanja, najveća Čolovićeve intencija bila je objavljivati dotad neobjavljivane autore, koje se drugi često nisu ni usuđivali objavljivati.

Kultni status Biblioteke XX. vek u međuvremenu je doista postao velik i važan, a marginalni i skoro gerilski položaj koji je Čolović izabrao uvijek je iznimno nervirao vlastodršce, rekla je Dubravka Stojanović. Uostalom, knjige iz biblioteke uvijek su bile prepoznatljive i vizualno, malim formatom i šarolikim dizajnom, ponekad u suprotnosti s temama kojima su se knjige iz te edicije bavile.

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

-

Ivica Profaca

PR voditelj Mediteranskog festivala knjige

mobitel: 098 9811 800

e-mail: iprofaca@gmail.com

www.mfk.hr